

СИНЕРГІЯ ТРАДИЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙ: ПЕДАГОГІЧНІ ТА ВИКОНАВСЬКІ АСПЕКТИ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ

Дарина ЛІСОВСЬКА

магістрантка I курсу спеціальності 2В Дизайну

Житомирського державного університету ім. І. Франка

науковий керівник:

кандидат педагогічних наук, доцент,

завідувач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Житомирського державного університету ім. І. Франка

Оксана ПІДДУБНА

У статті досліджується явище синергії між традиціями та інноваціями в сучасному мистецькому просторі. Особливий акцент зроблено на педагогічних і виконавських аспектах взаємодії класичних мистецьких практик із сучасними технологіями та методиками навчання. Розглянуто вплив інноваційних підходів на збереження та переосмислення художніх традицій, а також їхнє значення у формуванні професійних навичок майбутніх митців. Підсумовано, що гармонійне поєднання традицій і новацій є ключовим фактором для розвитку сучасної мистецької освіти та виконавської діяльності.

Ключові слова: *синергія, традиції, інновації, сучасний мистецький простір, мистецька освіта, педагогічні аспекти, виконавська діяльність.*

Проблема якості мистецької освіти залишається актуальною як для українського суспільства, так і для держави. На нашу думку, важливим кроком для її вирішення є використання методології освітньої кваліметрії та педагогічної діагностики. Виникнення квалітології, науки, яка вивчає якість об'єктів і процесів, що створюються людиною та застосовуються у суспільній

практиці, було значною мірою обумовлене розвитком економіки. Відомий науковець Анатолій Субетто виокремлює три ключові компоненти квалітології, кожен з яких має самостійне значення:

- теорія якості – багатокomпонентний напрям квалітології, що аналізує закони, принципи й закономірності формування та реалізації якості об'єктів і процесів;

- кваліметрія – міждисциплінарний напрям, який досліджує підходи, принципи та методики оцінювання (вимірювання) якості;
- теорія управління якістю – галузь, що аналізує механізми, системи, закони, методологію та технології регулювання рівня якості продуктів праці та виробничих процесів (Зязюн, 2000: 78-85).

Кваліметричні процедури є важливою складовою педагогічної діагностики, адже вони дозволяють кількісно оцінювати якість освітніх процесів і об'єктів. Особливу увагу варто звернути на характеристики і можливості кваліметрії в галузі освіти. У сучасному мистецькому просторі спостерігається активний процес взаємодії традиційних форм мистецтва з інноваційними підходами, що зумовлено як суспільними змінами, так і розвитком цифрових технологій. Традиції в мистецтві виступають носіями культурної пам'яті та художнього досвіду, тоді як інновації сприяють оновленню форм вираження, розширенню творчих можливостей і залученню нової аудиторії. Саме їх поєднання створює синергійний ефект, за якого збереження класичних основ не суперечить творчому експерименту, а, навпаки, підсилює його.

У педагогічному контексті синергія традицій та інновацій проявляється у поєднанні перевірених методик навчання з сучасними освітніми технологіями. Використання цифрових платформ, мультимедійних засобів і інтерактивних форм роботи дає змогу актуалізувати класичний мистецький матеріал і зробити його доступнішим для здобувачів освіти. Водночас традиційні педагогічні принципи, зокрема системність, послідовність та опора на художній зразок, залишаються фундаментом мистецької освіти.

Проблематика взаємодії традицій і новацій у мистецтві та мистецькій освіті неодноразово розглядалася українськими науковцями. Так, Іван Зязюн у своїх працях наголошував на ролі культури та духовних цінностей у формуванні особистості митця. Оксана Рудницька досліджувала питання мистецької освіти в контексті поєднання традиційних і сучасних підходів до навчання. Значний внесок у вивчення інноваційних процесів у культурно-мистецькому середовищі зробив Василь Кремень, акцентуючи увагу на необхідності модернізації освіти з урахуванням національних традицій.

У виконавській діяльності синергія традицій та інновацій виявляється через поєднання класичних технік із сучасними засобами інтерпретації, новими сценічними формами та технологічними рішеннями. Такий підхід сприяє оновленню мистецької мови, збереженню автентичності та водночас відповідає вимогам сучасного культурного простору.

Питання поєднання традицій і новаторських підходів у мистецтві та мистецькій освіті активно розробляється українськими науковцями. Значний внесок у дослідження цієї проблематики зробив Іван Зязюн, який розглядав мистецтво як важливий чинник духовного розвитку особистості та наголошував на необхідності збереження культурних традицій у процесі освітніх трансформацій (Козир, 2020: 312).

Вагоме місце у вивченні мистецької педагогіки належить Оксана Рудницька, у працях якої акцентується увага на інтеграції класичних мистецьких цінностей із сучасними педагогічними технологіями. Дослідниця підкреслювала, що інновації в мистецькій освіті мають ґрунтуватися на національній культурній традиції (Кремень, 2003: 268).

Проблеми модернізації освіти та впровадження інноваційних підходів з урахуванням культурної спадщини аналізував Василь Кремень. У його наукових працях обґрунтовується ідея гармонійного поєднання традиційних і новітніх освітніх моделей, що є особливо актуальним для сучасного мистецького простору (Масол, 2006: 416).

Окремі аспекти розвитку національної культури та виконавського мистецтва в умовах сучасності розглядалися також у працях Людмила Масол, яка досліджувала шляхи оновлення мистецької освіти без втрати її культурної автентичності (Рудницька, 2005: 192).

У результаті дослідження з'ясовано, що синергія традицій та інновацій є важливим чинником розвитку сучасного мистецького простору. Поєднання класичних художніх надбань із новітніми технологіями та методами сприяє не лише збереженню культурної спадщини, а й її актуалізації відповідно до потреб сучасного суспільства.

Встановлено, що в педагогічному аспекті така взаємодія забезпечує ефективніше формування творчих і професійних компетентностей, розширює можливості мистецької освіти та підвищує мотивацію здобувачів освіти. У виконавській діяльності синергія традицій і новацій виявляється через оновлення форм інтерпретації, збереження автентичності та водночас відкритість до творчого експерименту.

Таким чином, гармонійне поєднання традиційних цінностей і інноваційних підходів є необхідною умовою сталого розвитку сучасного мистецтва та мистецької освіти, а також перспективним напрямом подальших наукових досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Козир, А. В. (2020). Мистецька педагогіка в контексті культурних трансформацій / О.В. Педагогічні науки, (2), 78–85, 312 с.
2. Кремень, В. Г. (2003). Філософія освіти ХХІ століття / О.В. Знання України, 268 с.
3. Масол, Л. М. (2006). Мистецька освіта в Україні: теорія і практика. Вища школа, 416 с.
4. Рудницька, О. П. (2005). Педагогіка мистецтва: пошуки і знахідки. Інститут педагогіки АПН України, 192 с.
5. Зязюн, І. А. (2000). Педагогіка добра: ідеали і реалії. 78-85с.